

Nõusolek on seksikas

Töötoa eesmärk on õpetada noortele nõusoleku ja isiklike piiride tähtsust inimsuhetes, sh seksuaalsuhetes, julgustades neid aktiivselt küsima ja andma nõusolekut ning austama teiste piire.

Õpiväljundid

- Mõistab nõusoleku olulisust ja selle seost isiklike piiridega.
- Oskab selgitada, miks nõusoleku küsimine ja sellele vastamine on oluline.
- Tunneb end enesekindlamalt nõusoleku küsimisel ja andmisel erinevates situatsioonides, sealhulgas suhetes ja digitaalses suhtluses
- Teab, kuidas viisakalt ja austavalt reageerida nõusoleku küsimisele ja vastamisele.
- Suudab tuvastada märgid, mis näitavad, et nõusolekut pole antud, ning mõistab selle olulisust.
- On teadlik sellest, mida tähendab turvaline ja toetav suhtlus seksuaalses kontekstis ning oskab seda rakendada.

Ettevalmistus

- Tööta läbi lisamaterjalides olev informatsioon, et oskaksid töötoa käigus paremini noorte küsimustele ja tõstatuvatele teemadele reageerida.
- Valmista ette suur paber vms, kuhu saab nähtavalt kirja panna tänase töötoa reeglid. See on oluline, et noored tunneksid, et viibivad vaimselt turvalises keskkonnas.
- Prindi välja näidisolukorrad (Lisa 1).

Sihtgrupp
14+

Aeg
1h 35min

Sissejuhatus (15 minutit)

Tutvusta end ja teemat lühidalt. Selgita, et selle töötoa eesmärk on töötoa eesmärk on õpetada noortele nõusoleku ja isiklike piiride tähtsust inimsuhetes, sh seksuaalsuhetes. Rõhuta, et:

- Tegemist on turvalise ruumiga. Kiusamist, maha tegemist ei aktsepteerita.
- Ruumis räägitu ei lähe ruumist välja. St, rääkida võib töötoas õpitust, aga mitte kaaslaste räägitud nende enda või tuttavate isiklikest asjadest.

Paku noortele välja ka võimalust ise töötoa reegleid kokku leppida. Olulised kokkulepped pange kirja ja nähtavale kohale ruumis.

Sissejuhatav arutelu (15 minutit)

Osalejate ülesandeks on ruumis vabalt ringi jalutada ning ettejuhtuva inimese käest küsida, kas tohid teda kallistada või tema kätt suruda. See, kelle käest küsitakse, peab igal juhul vastama "ei". Küsija tänab vastuse eest ning liigub järgmise inimese juurde, kes ütleb samuti ei. Harjutus jätkub, kuni täitub 2 minutit (määra taimeril aeg).

Küsi noorte käest, mis tunne tekkis nii "ei"-ütleva kui küsijana?

Nüüd algab sama harjutus uuesti, kuid nüüd tohib vastaja öelda ka "jah", kui see talle sobib. Sellisel juhul kallistatakse või surutakse kätt, tänatakse ning liigutakse edasi järgmise inimese juurde. Eitava vastuse puhul tänatakse vastuse eest ning liigutakse järgmise juurde. Tegevus kestab, kuni täitub 2 minutit.

Palu noortel nüüd oma emotsioone ja mõtteid jagada. Mis tunne oleks, kui poleks võimalust "ei" öelda?

Sisuosa (50 minutit)

Jaota osalejad kuni viieliikmelistesse gruppidesse ning lase neil loosi teel valida kuni kolm näidisolukorda (Lisa 1). Anna neile kuni 20 minutit teemade läbi arutlemiseks rühmades.

Teemade arutlemisel tuleb lähtuda küsimustest:

1. Miks on siin nõusoleku küsimine oluline?
5. Mis võib juhtuda, kui nõusolekut ei küsita?
2. Kuidas sellises olukorras nõusolekut küsida?
3. Kuidas sellises olukorras vastata kui oled nõus? Aga siis kui nõus ei ole?
4. Kuidas mõlemale vastusele viisakalt ja kaaslast austavalt reageerida?
6. Miks inimene võib jätta ütlemata, et ta tegelikult ei ole nõus?

Nüüd laske rühmadel teistele oma oma näidisolukordadest ja arutelu tulemustest rääkida.

Arutlege suures ringis, mida nägite ja märkasite, milliseid mõtteid tekkis ning milliseid lahendusi veel saaks pakkuda. Kui inimene kahtleb oma vastuses, kas see on nõusolek?

Kokkuvõte (15 minutit)

Palu igal töötoas osalejal nimetada:

- üks asi, mille järgi saab otsustada, et tegemist on nõusolekuga
- üks asi, mis näitab, et kindlasti pole tegemist nõusolekuga

Suudlemine, lähedane kontakt ja puudutamine

Enne kellegi suudlemist või puudutamist peaks alati küsima nõusolekut. Näiteks, kui kaks inimest käivad kohtingul ja tekib olukord, kus ühel tekib soov suudelda, peaks ta enne küsima, kas see on teisele poolele sobiv. Sama kehtib ka näiteks sugulaste kallistamise vms kohta. Kui sa ei ole kindel, küsi!

Intiimsed tegevused

Kõik intiimsed tegevused, sh seks, suuseks, silitamine, riiete seljast võtmine, vms, nõuavad alati nõusolekut mõlemalt osapoolelt. Keegi ei tohiks kunagi tunda survet või kohustust nõustuda selliste tegevustega. Oluline on teha kindlaks, et kõik osapooled tunnevad end turvaliselt ja mugavalt.

Suhtlus internetis

Enne kellelegi intiimsete piltide või sõnumite saatmist peaks alati küsima nõusolekut. Lisaks on oluline seada piirid sellele, millist tüüpi sõnumeid ja pilte ollakse valmis kelleltki teiselt vastu võtma.

Meditisiiniline läbivaatus ja ravi

Enne arsti või meditsiinitöötaja poolt läbiviidavaid meditsiinilisi uuringuid või protseduure on oluline saada patsiendi nõusolek ja selgitada selgelt, mida protseduur hõlmab. Ühtki protseduuri ei tohiks teha patsiendile tema tahte vastaselt, välja arvatud juhul kui ta elu on ohus ning tal ei ole võimeline andma nõusolekut.

Jagamine sotsiaalmeedias

Enne kellegi teise piltide, postituste või isiklike andmete jagamist sotsiaalmeedias peaks alati küsima nõusolekut. Samuti peaks igaüks saama kehtestada oma piirid selle suhtes, mida nad soovivad või ei soovi sotsiaalmeedias jagada.

Isiklik ruum

Igaüks peaks saama kehtestada oma isikliku ruumi piirid ja neid austama. Näiteks kui keegi soovib üksi aega veeta või ei soovi füüsilist kontakti teise inimesega, tuleks neid soove austada.

Külalisena teise kodus

Kui külastatakse kellegi kodu või ollakse kellegi kodus külalisena, peaks küsima nõusolekut enne kellegi isikliku vara või ruumi kasutamist. Näiteks enne külmkapi avamist või tualetti kasutamist.

Üritusel tehtud fotode ja videote jagamine

Kui inimesed osalevad üritustel või pidudel, võivad nad soovida jäädvustada hetki piltide või videote abil. Enne kellegi teise pildistamist või nende pildistamiseks nõusoleku küsimist tuleks alati küsida. Samuti peaks iga inimene saama kehtestada piirid selle suhtes, kas ja kuidas tema enda pilte ja videosid üritustel jagatakse.

Grupis töötamine

Kui inimesed osalevad grupisituatsioonides, nagu seltskondlikud üritused või töötoad, võib tekkida vajadus füüsilise kontakti järele, näiteks meeskonnatöö või lähedaseks saamine. Enne füüsilise kontakti loomist tuleks siiski kindlasti küsida nõusolekut ja veenduda, et kõik osapooled tunnevad end selles olukorras mugavalt.

Seksuaalsuhted ja Suhted

Intiimsetes suhetes on eriti oluline nõusolek ja piiride austamine. Enne igasuguste intiimsete tegevuste alustamist, nagu seksuaalsuhted või intiimne puudutamine, peaksid partnerid selgelt väljendama nõusolekut ja arutama oma piire ning soove. Oluline on teha kindlaks, et kõik osapooled tunnevad end turvaliselt ja mugavalt.

Lisamaterjalid

Seksuaalne nõusolek

Mida tähendab seksis nõusolek?

Seksuaalne nõusolek - Feministeerium